

Пікулицька М. І., ст. IV курсу історико-філологічного факультету;
науковий керівник – к.пед.н., доцент Шкабаріна М. А. (Міжнародний
економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука,
м. Рівне)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНШОМОВНИХ ЛЕКСЕМ У ТЕКСТАХ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ (НА МАТЕРІАЛАХ ВИДАНЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

***Анотація.** У статті досліджено та ідентифіковано сутність поняття «іношомовна лексика». Проаналізовано підходи науковців до систематизації тематичних груп лексем іношомовного походження. Проведено аналіз іношомовні слова, які функціонують у публіцистичних виданнях Рівненщини. Визначено, що найбільш частими є лексеми на позначення назв осіб, професії, мени частими є слова сфери політики, економіки, спорту та медицини. Досліджено, що вживаність іношомовних лексем зумовлено рубриками газет, що висвітлюють відповідні події та потребують спеціальної іношомовної термінології.*

***Ключові слова:** лексема, іношомовні слова, публіцистичний стиль, тематичні групи.*

***Abstract.** The essence of the concept «foreign language» is investigated and identified. Approaches of scientists to systematization of thematic groups of lexemes of foreign origin are analyzed. Foreign words that function in the non-fiction publications of Rivne Region are analyzed. It is determined that the most frequent are the tokens for the names of persons, professions, less frequent are words in the fields of politics, economics, sports and medicine. It has been investigated that the use of foreign-language lexemes is due to newspaper headings that cover relevant events and require special foreign-language terminology.*

***Key words:** tokens, foreign words, thematic groups, journalistic style.*

Активізація залучення іношомовної лексики зумовлює різного роду дискусії у суспільстві та колі лінгвістів. Одні дослідники вважають запозичення природнім процесом збагачення мови, інші дотримуються протилежної думки і кваліфікують іношомовні лексеми як потік слів, що порушує стабільність та самобутність сучасної української мови. Динамічні процеси в лексиці української мови найактивніше відображаються у текстах засобів масової інформації. Адже на сучасному етапі в мові мас-медіа фіксуються зміни, що відбуваються в усіх сферах життя суспільства, відображення яких потребує використання нових лексем, які не завжди наявні в рідній мові.

Таким чином, актуальність теми дослідження зумовлена недостатньою увагою до вивчення іншомовних лексем; динамічними процесами використання іншомовних слів у мовленні; постійним оновленням нових іншомовних лексичних одиниць; потребою систематизації іншомовних слів, які функціонують у різних стилях мовлення.

Аналіз останніх досліджень дозволяє встановити, що проблема лексичних запозичень привертала увагу і була предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: Ш. Баллі, Л. Булаховського, І. О. Бодуена де Куртене, Л. Кислюк, Л. Крисіна, О. Мороховського, О. Муромцевої, Т. Полякової, В. Русанівського, О. Стишова та ін. У вітчизняному мовознавстві проблема іншомовних запозичень у складі української мови розглядалась багатьма науковцями, зокрема Ю. Жлуктенком, І. Огієнком, Л. Лисиченко, О. Медведєвою, О. Потєбною та ін.

Метою нашої статті є дослідження особливостей функціонування іншомовних слів у публіцистичних виданнях Рівненської області.

Реалізація мети передбачає вирішення таких завдань: опрацювати лінгвістичну наукову літературу з теми дослідження; укласти картотеку лексичного матеріалу; класифікувати віднайдені іншомовні слова та визначити їх стилістичні функції.

Для вирішення поставлених завдань нами було дібрано фактичний матеріал шляхом суцільного та вибіркового аналізу місцевих і обласних газет. Добір матеріалу здійснено із текстів газет, зокрема з державних газет «Вільне слово», «Вісті Рівненщини», «Волинь», приватних газет «Рівне вечірне», «Рівне ракурс», «Рівне експрес». Картотека лексичного матеріалу складає 400 лексичних одиниць.

Словниковий склад української мови – це відкрита, динамічна система лексичних одиниць, різнопланових за джерелами і часом формування. Ознака відкритості цієї системи полягає в тому, що вона постійно і чутливо реагує на потреби називання предметів, процесів, явищ і ознак, пізнаваних або створюваних людиною [1, с. 158].

Словниковий склад української мови об'єднує дві генетично різнопланові групи лексичних одиниць: 1) споконвічно українські слова; 2) слова, запозичені з інших мов [1, с. 159]. Близько 90 відсотків становлять успадковані слова, тобто такі, що ведуть свій початок з індоєвропейської мовної єдності; слова, що виникли в спільнослов'янський період; слова, спільні для східнослов'янських мов; відтак лексика, що з'явилася на українському ґрунті за час самостійного існування української мови. Решта лексичного складу (приблизно 10 відсотків) – слова, запозичені з інших мов [2, с. 56].

Термін іншомовна лексика позначає запозичену лексику, яка не втратила ознаки іншомовності (фонетичні, морфемні, семантичні, граматичні): кашне, шасі, какаду, екстрадиція, апофеоз [3, с. 208–209]. У полі нашого дослідження є іншомовна лексика, що не втратила ознак іншомовного походження.

У енциклопедії «Українська мова» подано таке визначення досліджуваного поняття «слова з інших мов, які, на відміну від запозичених слів, не засвоєні повністю мовою, що їх запозичила, усвідомлюються мовцями як чужорідні й зберігають ознаки свого походження. Це виявляється як у їхній формі, так і в семантиці. У формі іншомовні слова відрізняє більший чи менший ступінь незасвоєності мовою, в яку вони увійшли; можливість збереження вихідної (лат.) графіки на письмі; наявність незвичних звукосполучень (бюст, кюре, монтежю; невідмінюваність частини іншомовних слів (какао, кенгуру, беже, шасі, прикм. беж), яка, поступово втрачається» [4, с. 230].

Багато лінгвістів, мовознавців, досліджуючи мовну природу запозичень, етапи входження, шляхи запозичування, функціонування, рівень адаптації, лексичний склад сучасної української літературної мови, пропонували різноманітну тематику слів іншомовного походження, беручи до уваги при цьому різні критерії. Дослідник О. Лисенко поділяє іншомовну лексику за такими групами: хімія, фізика, математика, машинобудування, металургія, поліграфія, будівництво, медицина, сільське господарство, столярство, гірнична, морська, військова, текстильна справа, спорт [5, с. 16]. Науковець Г. Кьорян зосереджує свою увагу на таких тематичних групах, як лексика народного побуту, слова, що позначають природні явища, рельєф, рослинний та тваринний світ та лексеми – професіоналізми [6, с. 14]. На думку О. Степанюк, влучною є така класифікація: лексика, пов'язана з суспільно-державним ладом; назви осіб; побутова лексика; назви ігор, фігур; спортивна лексика; літературно-мистецька лексика; назви понять, пов'язаних із наукою та освітою; назви будівель, споруд, приміщень та їх частин; назви установ, підприємств, закладів; назви засобів пересування; назви шляхів сполучень; назви, пов'язані з військовою справою; назви числових понять; назви мір; форми звертання; релігійна лексика; абстрактна лексика; лексика, що характеризує почуття, стан, поведінку людини; різне (слова, які не можна віднести до зазначених вище тематичних груп) [7, с. 15].

У зв'язку з різноманітністю поглядів науковців на означену проблему, пропонуємо лексико-семантичну тематику іншомовних слів, які функціонують у публіцистичних виданнях Рівненської області. Загалом нами було виділено 19 тематичних груп іншомовних слів. Слід зазначити, що такий поділ дещо умовний, бо деякі з наведених слів використовуються в декількох сферах.

1. Лексика, пов'язана з економікою, банківською справою та фінансами. Численні новітні іншомовні запозичення, які тематично співвідносяться з економікою, банківською справою і фінансами, зумовлені великими змінами в цих сферах життя і впровадженням ринкової економіки в Україні, а з нею і виникненням потреби в найменуванні нових явищ, які вже мають інтернаціональні (переважно на ґрунті англійської, французької та німецької мов) назви: *маркетинг, купюра, рейтинг, компанія, бізнес-ланч, бізнес,*

банк, банкноти, бакси, дисконт, рейтинг, бюджет, долар, інвентаризація, демпінг, дистриб'ютор, дилер, інвестор, франчайзинг, тендер, офшор, фонд, інфляція, монополія (Напр.: «Поволі посунув донизу курс гривні, натомість полізла дороги інфляція» (*Вільне слово*, 2017, № 1), «Передусім нам потрібно раз і назавжди позбавитись від кланів, монополій, олігархії і почати будувати життя для всього українського суспільства» (*Рівне експрес*, 2017, № 2), «А у нас вже сьогодні-завтра блакитні купюри направлять у регіони» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 2).

Варто зазначити, що ця тематична група є досить поширеною, це пов'язано, на нашу думку з тим, що у публіцистиці висвітлюють зміни в економічному становищі країни. У відсотковому співвідношенні ця група складає 10 % від усіх іншомовних слів.

2. Лексика, пов'язана з політично-суспільним ладом. Поява іншомовних слів політично-суспільної тематики в сучасній українській літературній мові зумовлена розширенням міжнародних зв'язків і посиленням впливу світових суспільно-політичних процесів на Україну: *итандарт, декрет, фракція, сесія, реформа, узурпація, субсидії, суверенітет, ратифікація, брифінг, саміт* (Напр.: «...Відтепер субсидію можна оформити онлайн» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 1), «Україна ратифікувала Паризьку угоду і це величезне досягнення» (*Волинь*, 2016, № 24). Брифінг – коротка зустріч офіційних осіб з представниками засобів масової інформації, на якій здійснюється виклад позиції уряду стосовно певного питання [8, с. 90]. Ратифікація – затвердження верховним органом державної влади міжнародного договору [8, с. 458].

Вищезазначена лексико-семантична група широко представлена у газетах та журналах Рівненської області (11 %). Висвітлення політичних новин відповідно вимагає від журналіста застосування політичної лексики, що найчастіше є іншомовною.

3. Назви осіб, професій. Ця група слів є найбільш поширеною у газетах Рівненщини (12 %). Нагадаємо, що публіцистичний стиль за своїми характеристиками відрізняється точністю, послідовністю, логічністю викладення провідних тез разом з їхнім емоційним забарвленням. Це пояснює використання різноманітним лексем на позначення професії, роду занять, адже вони найбільш чітко визначають соціальний статус, політичні та моральні уподобання особистості, про яку йде мова: *менеджер, компаньйон, альфонс, терорист, диск-жокей, юрист, комерсант, бухгалтер, аутсайдер, партнер, бізнесмен, секретар, шеф, скаут, продюсер, гангстер, дезертир, брокер, жокей, спортсмен, дилер, фермер, тинейджер, кур'єр, клерк, кореспондент, гастролер, настор, редактор, інженер, інвестор, пасажир, контролер, альбінос, стюардеса, серфінгіст, байкер, мародер, комісар, турист, офіціант, банкір, клерк, шулер, тренер, аутсайдер* (Напр.: «Завершувати спортивні вихідні буде виступ на сцені бодібілдерів» (*Рівне експрес*, 2017,

№ 2), «Мародери більше не впливуть, принаймні в нашому районі» (Вільне слово, 2017, № 3), «Європейський рівень за два роки: з аматорів зробили художників» (Рівне вечірнє, 2017, № 2), «У Рівному на форум зберуться бізнесмени, інвестори» (Волинь, 2017, № 1), «Буритиновий волонтер, або афера поліського пастора» (Вільне слово, 2017, № 2).

З наведених прикладів випливає, що іншомовні слова цієї групи часто вживаються з іншими лексико-семантичними групами. Також простежуємо частотність вживання вищезгаданих лексем у газетах Рівненщини.

4. Назви флори та фауни: спанієль, сенбернар, тюльпан, такса (Напр.: «В Рівному розишукують собаку породи російської спанієль» (Волинь, 2017, №2), «Патрульні в Рівному змусили чоловіка посадити вирвані тюльпани назад», (Вість Рівненщини, 2017, № 3). Іншомовні слова цієї тематичної групи недостатньо репрезентовані (1 %) у газетах Рівненщини.

5. Назви предметів побуту та розмовна лексика. Репрезентована група розширила свій склад у мові, завдяки новітнім словам іншомовного походження. Це є номінативним відображенням запозичення нових реалій побутової сфери, кількість яких значно збільшилася за рахунок входження в повсякденне життя товарів і послуг із закордонної дійсності, що раніше були невідомими в нашому житті або вважалися екзотичними: *портмоне, парфуми, саквояз, шланг, мундштук, торшер, фурнітура, стелаж, пакет, валіза, макет, матрац, портрет, жалюзі, рюкзак, пульт, бандероль, портсигар, термос, футляр, міксер, лосьйон* (Напр.: «Майстер Г. Анатолій розповів як виготовити з очерету екологічні жалюзі...» (Рівне експрес, 2017, № 1), «Рівному вишукують жертв, щоб продати «парфуми» (Волинь, 2017, № 3), «Під час огляду його автомобіля виявили та вилучили водо-забірний шланг» (Рівне вечірнє, 2017, № 1).

6. Спортивна термінологія: тренінг, бадмінтон, акваланг, баскетбол, матч, футбол, волейбол, бейсбол, турнір, боулінг, спортсмен, тайм, регбі, команда, спорт, серфінгіст, серфінг, чемпіонат, туризм (Напр.: «Сьогодні у Рівному відбудеться матч чемпіонату України з регбі» (Рівне вечірнє, 2017, № 2), «Валерій Я. про спортивний боулінг у Рівному та секрети майстерності» (Волинь, 2017, № 5), «У Рівному зловили крадія з аквалангом та ластами» (Вільне слово, 2017, № 4), «У плей-офф виходитимуть по дві найкращі команди з групи» (Рівне експрес, 2017, № 3). Спортивна іншомовна лексика є досить репрезентованою у публіцистичних виданнях. Вона складає 9 %. Така частотність, на нашу думку, пов'язана з тим, що у газетах висвітлюють новини спортивних подій.

7. Культурно-мистецька лексика (кіно, телебачення, відео, музика, танці, архітектура, скульптура, розваги). Сфера культури й розваг теж піддалася великим змінам і запозичила багато явищ, предметів, понять з цих галузей, дуже розвинутих на Заході. Разом із явищами, предметами та поняттями запозичуються і їхні чужомовні назви як такі, що переважно не мають

еквівалентів в українській мові (9 %): *хай-тек, шоу, па, рок-н-рол, кларнет, вітраж, куліса, пірует, п'еса, шапіто, сюжет, вернісаж, мадригал, трюк, фільм, вестерн, шоу-бізнес, клуб, джаз, саундтрек, поп-концерт, ток-шоу, шоу-бізнес, піаніно, оркестр, декорація, дизайн, ансамбль, опера, балет, концерт, хіт-парад, мемуари* (Напр.: «Неймовірної швидкості піруети, стрибки до стелі, чіткі та синхронні рухи змусили рівнян аплодувати танцюристам» (Рівне ракурс, 2017, № 3), «Також присутні почують авторський саундтрек до українського фільму «Жива»» (Рівне вечірне, 2017, № 4), «У «Текстильнику» – нова центральна куліса» (Рівне експрес, 2017, № 1).

8. Назви понять, пов'язаних із наукою та освітою: журнал, фольклор, тест, факультатив, факультет, ноу-хау, тренінг (Напр.: «Рівному відбудеться тренінг для підлітків «Емоційний інтелект»» (Вільне слово, 2017, № 2), «В одній із сарненських шкіл запрацював «міліцейський факультатив»» (Рівне вечірне, 2017, № 6), «На Рівненщині стартує VII Міжнародний фестиваль-конкурс дитячого фольклору «Котилася торба...»» (Рівне ракурс, 2017, № 2).

9. Медична термінологія: *шприц, таблетка, сурогатна матір, вакцина, реанімація, гормон, інфекція, метаболізм, вірус, інтоксикація, вітамін, імунітет, шлаки, амбулаторія* (Напр.: «У Рівному чоловік вколов шприц собі у руку на очах пішоходів» (Рівне вечірне, 2017, № 4), «Тисячі немовлят залишилися без протитуберкульозної вакцини БЦЖ» (Рівне експрес, 2017, № 2), «На Рівненщині зафіксували випадок небезпечної інфекції ...» (Волинь, 2017, № 1). Медична термінологія широко представлена у газетах Рівненської області і складає 8%. Проблеми здоров'я та медицини завжди знаходять відображення у публіцистичних статтях.

10. Назви будівель, споруд, приміщень та їх частин (3 %): *тераса, конференц-зал, апартаменти, вокзал, мансарда, коледж, туалет, ангар, вітрина, стела,балкон, сауна, кіоск, салон, кабінет, гараж, хол, фойє, арка, гардероб, ліфт, каса, склеп, фасад, галерея* (Напр.: «У Рівному відкрили першу в Україні арт-галерею сучасного ковальства» (Рівне вечірне, 2017, № 2), «Мова іде не про будівництво другого поверху, а про реконструкцію даху. Тепер там буде мансарда» (Вісті Рівненщини, 2017, № 1), «Нетверезий водій не впорався з керуванням і в'їхав в стелу» (Рівне ракурс, 2017, № 2).

11. Назви установ, підприємств, закладів (3 %): *коледж, клуб, банк, ательє, бар, готель, супермаркет, ресторан, казарма, гастроном, буфет, контора, гриль-бар, університет, магазин, кафе, аеропорт, комітет, перукарня, автобаза, паб, інтернат, клінінгова компанія* (Напр.: «Чи не кожна модниця Рівного знає ательє «Шарм»» (Рівне вечірне, 2017, № 5), «Рівненські військові переобладнають чотири казарми в гуртожитки» (Рівне експрес, 2017, № 2), «Рівненський аеропорт планують зробити всесвітньо відомим» (Рівне ракурс, 2017, № 2).

12. Назви засобів пересування та шляхів сполучень (1 %): *таксі, траса, тролейбус, джип, мопед, маршрут, кросовер* (Напр.: «Поблизу Рівного джип

злетів у кювет» (*Вільне слово*, 2017, № 1), «Патрульні біля Клеваня зупинили п'яного чоловіка на мопеді...» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 1), «Рівному молодики розпилили газовий балончик у тролейбусі» (*Волинь*, 2017, № 4).

13. Назви, пов'язані з військовою справою (4 %): *пістолет, автомат, штурм, патруль, гауптвахта, фронт, барикада, полігон, штаб, петарда, катакомби, граната, гвардія, резервіст* (Напр.: «Одразу дві гранати за день знайшли в громадських місцях на Рівненщині» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 5), «Військові, які скоїли вчора у Рівному ДТП, їхали з полігону» (*Волинь*, 2017, № 3), «Під Рівненською ОДА зробили барикаду» (*Рівне ракурс*, 2016, № 58).

14. Назви продуктів харчування, страв та напоїв (2 %): *комлот, кекс, коньяк, чізбургер, бутерброд, гамбургер, коктейль, портвейн, кетчуп, пломбір, кока-кола, спагеті, піца, біфштекс, макарони, консерви, суші, барбекю, хурма, фаст-фуд* (Напр.: «Попередні випадки виникли внаслідок вживання рибної консерви домашнього приготування» (*Волинь*, 2017, № 2), «Кіоск з дешевою кавою та бутербродами стоїть на вулиці Соборній біля ЦУМу» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 1), «У Рівному інспектували доставку суші» (*Рівне ракурс*, 2017, № 1).

15. Абстрактна лексика (4 %): *сленг, ілюзія, перспектива, фіаско, імпульс, позитив, дефект, енергія, аналогія* (Напр.: «Ілюзія асфальту в Рівному» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 1), «Великим планам і перспективам Рівного підставили плече місцева влада» (*Волинь*, 2017, № 4), «Зарядіться суботнім позитивом на всі вихідні» (*Вільне слово*, 2017, № 5).

16. Лексика, що характеризує емоційний стан та поведінку людини (5 %): *транс, манера, шарм, стрес, драйв, шок, мандраж, інстинктивно, агресія, ініціатива, адекватність* (Напр.: «Рівне: шок від перших платіжок за тепло у цьому сезоні» (*Рівне вечірнє*, 2016, № 67), «На Рівненщині кравців, касирів та ковалів вчили долати стрес» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 2), «Передвесільний мандраж і паніка властиві практично всім нареченим» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 6).

17. Назви одягу та взуття; назви тканин і прикрас (1 %): *шорти, піжама, комбінезон, джинси, кросівки, біжутерія, футболка, піджак, костюм, уніформа, бутси, блайзер, брезент, паранджа* (Напр.: «Ніколи не забуду місцеву жительку, повністю закутану в чорну паранджу» (*Волинь*, 2017, № 3), «Звісно, російська уніформа й екіпірування значно кращі за наші» (*Рівне ракурс*, 2017, № 5), «У Рівному відкриється перший бутик біжутерії» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 3).

18. Назви комп'ютерної техніки та технології; назви офісної техніки та канцелярського приладдя (5 %). Чимало запозичень належить до цієї тематичної групи. Це можна пояснити також запозиченнями реалій у позамовній сфері – у галузі комп'ютерної техніки, інформатики й інформаційних технологій, мережі Інтернет тощо, оскільки в українській мові відсутні відповідники на позначення певних предметів. І нині спостерігаємо постійне

їх кількісне зростання: *сканер, ксерокс, комп'ютер, ноутбук, факс, маркер, сейф, гаджет, монітор, смартфон* (Напр.: «Слідчо-оперативна група встановила, що зловмисник, пошкодив дверні замки та сейф» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 1), «На Рівненщині скандал через ноутбук за 200 тисяч» (*Рівне ракурс*, 2017, № 2).

19. Назви, що пов'язані з мережею Інтернет, інформаційними технологіями (5 %): *веб-інтерв'ю, соцмережі, провайдер, онлайн, сайт, слайд, андроїд* (Напр.: «Рівняни, будьте уважні! Android-пристрої атакує небезпечний вірус» (*Вісті Рівненщини*, 2017, № 3), «Один із провайдерів Рівного підвищує тарифи на інтернет» (*Рівне вечірнє*, 2017, № 1), «Рівнянин у соцмережі креативно «подякував» лікарям» (*Рівне ракурс*, 2017, № 1).

На нашу думку, процес запозичення іноземних слів неможливо тлумачити однобічно. Варто враховувати сукупність усіх наслідків залучення іншомовної лексики, а також значення і функції інтеграційних процесів, що відбуваються на сучасному етапі розвитку мови.

Отже, з проведеного дослідження можна зробити висновок, що іншомовні лексеми широко репрезентовані у газетах Рівненщини. Нами було виділено дев'ятнадцять лексико-семантичних груп, які функціонують у публіцистичних виданнях. Найбільш частотними (12 %) є лексеми на позначення назв осіб та професій. Слова сфери політики (11 %), економіки (10 %), спорту (9 %) та медицини (8 %) є розповсюдженими у зв'язку з рубриками газет, що висвітлюють події та потребують спеціальної іншомовної термінології. Лексика на позначення комп'ютерної техніки та сфери Інтернету є широкровживаною та складає 5 %. Простежуються також закономірність вживання іншомовних слів від суспільно-політичних подій. Так у газетах Рівненської області поширеною є військова лексика (4 %).

1. Сучасна українська літературна мова. За ред. А. П. Грищенка. К.: Вища школа, 2002. 439 с. 2. Пономарів О. Д., Різун В. В., Шевченко Л. Ю. Сучасна українська літературна мова. К.: Либідь, 2001. 400 с. 3. Філон М. І., Хомік О. Є. Сучасна українська мова. Лексикологія. Ч. 1. Х., 2010. 220 с. 4. Українська мова: енциклопедія. НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови 2. вид., випр. і доп. К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с. 5. Лисенко О. А. Освоєння німецькомовних запозичень в українській нвуково-технічній термінології: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. Х., 1999. 21 с. 6. Кьорян Г. В. Романізми в українських говорах Хустищини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. К., 2001. 20 с. 7. Степанюк О. В. Стилiстичні функції запозичень у поетичній творчості Л. Костенко: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук. К., 1997. 20 с. 8. Биби́к С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання. Харків: Фоліо, 2006. 623 с.